

KONFERENCIA REDAKTOROV FILOZOFICKÝCH A SOCIOLOGICKÝCH ČASOPISOV

Vo filozofickom a sociologickom svete sa už stalo — možno povedať — dobrou tradíciou, že redaktori filozofických a sociologických časopisov európskych socialistických krajín sa každoročne stretávajú na pravidelných poradách s medzinárodnou účasťou a riešia na nich okrem otázok vzájomnej spolupráce medzi jednotlivými časopismi aj niektorý vopred určený vedecký problém. Jedenásta konferencia redaktorov filozofických a sociologických časopisov európskych socialistických krajín sa konala od 28. októbra do 1. novembra 1974 v Budapešti a jej náplň bola vymedzená témou *Národná idea a internacionalizmus v súčasnom rozvoji marxistickej filozofie*.

Na konferencii sa okrem zástupcov hostiteľskej strany zúčastnili delegácie filozofov a sociológov zo Sovietskeho zväzu, Bulharska, Nemeckej demokratickej republiky, Poľska, Rumunska, Československa a Juhoslávie. Sovietsku delegáciu viedol zástupca hlavného redaktora časopisu *Voprosy filosofii* A. F. Poltorackij a jej členmi boli V. S. Gott, L. I. Grekov, A. D. Kosičev, T. J. Ojzerman, A. G. Charčev a V. N. Ševčenko. Na čele bulharskej delegácie bol Veličko Dobričov, člen ÚV BKS, hlavný redaktor časopisu *Sociologičeski problemi*; za časopis *Filosofska misl* sa na konferencii zúčastnili Todor Valov a Asen Katov. Nemeckú delegáciu viedol šéfredaktor časopisu *Deutsche Zeitschrift für Philosophie* Frank Ruprecht a jej členmi boli Dieter Bergner, Albrecht Kretschmar a Dieter Wittich. Poľskí kolegovia prišli v zložení: Janusz Kuczynski (hlavný redaktor časopisu *Studia filozoficzne* a vedúci delegácie), Ján Guranowski, Ján Borgosz a S. Owieczko. Rumunskú stranu zastupoval Stefan Costea, za Juhosláviu sa konferencie zúčastnil Bratislav Petrovič, hlavný redaktor belehradského časopisu *Dijalektika*. Členmi československej delegácie boli akademik Andrej Sirácky, hlavný redaktor časopisu *Filozofia*, doc. dr. Jakub Netopilík, hlavný redaktor pražského *Filozofického časopisu*, prof. dr. Jiří Loutkotka, dr. František Zich a dr. Dalimír Hajko.

Konferenciu otvoril a predsedal jej akademik László Mátrai, predseda 2. oddelenia Maďarskej akadémie vied. O tom, aký význam pripisovala usporiadateľská krajina celému podujatiu, svedčí aj to, že vedúcich všetkých delegácií prijal tajomník ÚV MRS súdruh Óváry.

Možno povedať, že celá konferencia sa niesla v duchu myšlienky jedného z maďarských účastníkov a prvého referujúceho — filozofa Adama Vírta, ktorý zdôraznil potrebu úzkej spolupráce marxistických filozofov všetkých krajín a odmietol názorový pluralizmus v marxizme. Poznámeneal, že v súčasnej etape vývinu socialistických krajín hrajú významnú úlohu predovšetkým gnozeologické korene protirečení medzi nacionalizmom a internacionalizmom a úlohou marxistických filozofov a sociológov je vyriešiť spôsob a spoznať charakter možnosti organického spojenia národnej myšlienky a národného povedomia s internacionalistickým postojom.

Člen-korespondent AV ZSSR T. I. Ojzerman zdôraznil, že *socialistická* forma nacionálneho nemôže byť v rozpore s internacionálnym. Profesor V. S. Gott, hlavný redaktor sovietskeho časopisu *Filosofskije nauki*, hovoril o filozofickom aspekte

problematiky vzťahov medzi národnou myšlienkou a internacionalizmom a o zvýšenej potrebe teoretického rozpracúvania pozadia otázok nacionalizmu, internacionalizmu, šovinizmu, kozmopolitizmu a pod. Slovenskí delegáti akademik Andrej Sirácky a Dalimír Hajko vystúpili so spoločným referátom na tému *Národná idea a internacionalizmus a ich funkcia v rozvoji súčasnej československej spoločnosti*. Pokúsili sa vo svojom vystúpení analyzovať niektoré problémy československého vývinu v poslednom desaťročí.

Maďarskí filozofi a sociológovia, ktorí boli, pochopiteľne, ako zástupcovia hostiteľskej krajiny najpočetnejšie zastúpení na konferencii, akcentovali najmä historickú stránku problému. Svedčilo o tom aj to, že okrem filozofov a sociológov sa na konferencii z maďarskej strany zúčastnilo aj niekoľko popredných historikov. Ako príklad historického prístupu k problematike nacionalizmu a internacionalizmu možno spomenúť vystúpenie D. Csátáryho, ktorý sa pokúsil opísať problém a načrtnúť — na základe niekoľkých konkrétnych príkladov — jeho riešenie z historického hľadiska.

O všetkých referátoch sa živo diskutovalo. V diskusii vystúpili poprední filozofi a sociológovia zúčastnených krajín. Zvláštnosťou konferencie — na rozdiel od predchádzajúcich ročníkov — bolo, že sa po prvý raz odohrávala pred širokým vedeckým fórom: na prednáškach v pléne, ale aj na diskusiách sa okrem členov jednotlivých delegácií zúčastňovali mnohí pracovníci Filozofickej fakulty budapeštianskej univerzity a Filozofického ústavu Maďarskej akadémie vied. Táto okolnosť nepochybne prispela k zvýšeniu úrovne celého podujatia.

V druhej, menej rozsiahlej časti konferencie sa delegáti — zástupcovia jednotlivých filozofických a sociologických časopisov európskych socialistických krajín — dohodli na konkrétnych formách ďalšej vzájomnej spolupráce, predovšetkým na výmene príspevkov, koordinácií výskumu a na príprave monotematických čísel venovaných výsledkom vedeckej práce v spriateľených krajinách socialistického tábora. Možno povedať, že budapeštianska konferencia aj z tejto stránky splnila svoje poslanie.

V rámci spoločenskej časti porady sa všetci účastníci zúčastnili na návšteve župného sídla Székesfehérvár, kde ich prijali predstavitelia župných orgánov a župného stranického časopisu a kde si prezreli závod Videoton, ako aj kultúrne pamiatky mesta a okolia.

A. Sirácky — D. Hajko